

Tanach
For *Olim*

תנ"ך
לעולים חדשים

Instructions to examinees

הוראות לנבחן

א. Duration of exam: Two and a half hours

א. משך הבחינה: שתיים וחצי.

ב. Exam structure and breakdown of points:

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

This exam consists of two parts.

בשאלון זה שני פרקים.

Part One — (2×20) — 40 points

פרק ראשון — (20×2) — 40 נקודות

Part Two — (3×20) — 60 points

פרק שני — (20×3) — 60 נקודות

Total — 100 points

סה"כ — 100 נקודות

ג. Material that may be used during the exam:

ג. חומר עזר מותר בשימוש:

A full Hebrew Tanach, without any commentary or additions.

תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות.

You may use a translated Tanach.

מותר להשתמש בתנ"ך מתורגם.

You may use a Tanach with maps.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

You may use a Hebrew-other language /
other language-Hebrew dictionary.

מותר להשתמש במילון לועזי-עברי / עברי-לועזי.

ד. Special instructions:

ד. הוראות מיוחדות:

(1) Do not copy the question, but do write the number
of the question you are answering.

(1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.

(2) Stay on topic. Pay attention to your handwriting,
spelling and punctuation.

(2) התרכז ב**נושא**. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

Note: In the passages photocopied from the Tanach,
the name of God is written as: 'ה.

הערה: בקטעים המצולמים מן התנ"ך השם המפורש
בא בצורת ה'.

Write only in the answer booklet. Use separate pages for
everything you want to use as draft material (outlines,
calculations, etc.). Write "טייטה" at the top of each draft page.
If you write draft material outside the answer booklet,
your exam may be disqualified!

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך
לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טיוטות כלשהן על
דפים מחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

Good Luck!

בהצלחה!

Questions

Part One – Beginnings (40 points)

Answer two of the questions 1-3 (each question – 20 points).

1. Read בראשית א', 3-19.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי-אֹר וַיְהִי-אֹר: וַיֹּרָא אֱלֹהִים
ה אֶת-הָאֹר כִּי-טוֹב וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ: וַיִּקְרָא
אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קִרְא לַיְלָה וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם
אֶחָד:
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְדִּיל בֵּין מַיִם
ז לַמַּיִם: וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת-הַרָקִיעַ וַיְבָרֶךְ בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר
ח מִתַּחַת לַרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לַרָקִיעַ וַיְהִי-כֵן: וַיִּקְרָא
אֱלֹהִים לַרָקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי:
ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל-מָקוֹם אֶחָד
י וְתִרְאֶה הַיַּבֵּשָׁה וַיְהִי-כֵן: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבֵּשָׁה אֶרֶץ וּלַמְּקוֹה
יא הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיֹּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשֵּׂא
הָאֶרֶץ דִּשָּׂא עֵשֶׂב מִזֶּרַע זֶרַע עֵץ פְּרִי עֵשֶׂה פְרִי לַמִּינֵהוּ אֲשֶׁר
יב זֶרְעוּבֹהוּ עַל-הָאֶרֶץ וַיְהִי-כֵן: וַתֵּצֵא הָאֶרֶץ דִּשָּׂא עֵשֶׂב מִזֶּרַע
זֶרַע לַמִּינֵהוּ וְעֵץ עֵשֶׂה-פְּרִי אֲשֶׁר זֶרְעוּבֹהוּ לַמִּינֵהוּ וַיֹּרָא אֱלֹהִים
יג כִּי-טוֹב: וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי:
יד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לַהֲבַדִּיל בֵּין הַיּוֹם
טו וּבֵין הַלַּיְלָה וַהֲיוּ לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים וְלַיָּמִים וּשְׁנָיִם: וַהֲיוּ
טז לַמְּאֹרֹת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל-הָאֶרֶץ וַיְהִי-כֵן: וַיַּעַשׂ
אֱלֹהִים אֶת-שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת-הַמָּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשֶׁלֶת
הַיּוֹם וְאֶת-הַמָּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים:
יז וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל-הָאֶרֶץ: וְלַמַּשָּׁל
יח בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וַיְבָרֶךְ בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיֹּרָא אֱלֹהִים
יט כִּי-טוֹב: וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי:

- א. (1) In the passage above, the expression "ויאמר אלהים" recurs.
Explain what role the recurrence of this expression plays in the
description of Creation. (5 points)
- (2) Give another expression (of one or more words) that recurs in the passage,
and explain the role of this expression in the description of Creation. (5 points)

ב. Read verses 14-18 above.

In the ancient East, the sun, moon and stars were perceived as gods.

Bring two proofs from these verses that refute this notion, and explain each of these
proofs. (10 points)

2. Read בראשית 15-27, ל"ז.

וַיִּמְצְאוּהוּ אִישׁ וְהִנֵּה תַעֲה בַשָּׂדֶה וַיִּשְׁאַלְהוּ
הָאִישׁ לֵאמֹר מֶה-תִּבְקֹשׁ: וַיֹּאמֶר אֶת-אָחִי אֲנֹכִי מִבְּקֹשׁ
הַגִּידָה-נָא לִּי אֵיפֹה הֵם רְעִים: וַיֹּאמֶר הָאִישׁ נִסְעוּ מִזֶּה בִּי
שְׁמַעְתִּי אֲמֹרִים גִּלְכָּה דִּתִּינָה וַיֵּלֶךְ יוֹסֵף אַחֵר אָחָיו וַיִּמְצְאוּם
בְּדֹתָן: וַיֵּרְאוּ אֹתוֹ מֵרָחֹק וּבְטָרֶם יִקְרַב אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַבְּלוּ
אֹתוֹ לְהַמִּיתוֹ: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-אָחָיו הִנֵּה בַעַל הַחֲלָמוֹת
הַלְזָה בָּא: וַעֲתָה לָכוּ וְנַהַרְגֵהוּ וְנִשְׁלַכֵּהוּ בְּאֶחָד הַבְּדֹת
וְאִמְרֵנוּ חִיה רָעָה אֲכָלְתָּהוּ וְנִרְאָה מֶה-יִּהְיֶה חֲלֹמָתוֹ: וַיִּשְׁמַע
רְאוּבֵן וַיִּצְלָהוּ מִיָּדָם וַיֹּאמֶר לֹא נַכְנוּ נֶפֶשׁ: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
רְאוּבֵן אֶל-תִּשְׁפְּכוּ-דָם הַשְּׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל-הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר
בַּמִּדְבָּר וַיֵּד אֶל-תִּשְׁלַחוּ-בּוֹ לְמַעַן הִצִּיל אֹתוֹ מִיָּדָם לְהַשְׁבִּיבוֹ
אֶל-אָבִיו: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר-בָּא יוֹסֵף אֶל-אָחָיו וַיִּפְשִׁטוּ אֶת-יוֹסֵף
אֶת-כְּתֹנֶתוֹ אֶת-כְּתֹנֶת הַפָּסִים אֲשֶׁר עָלָיו: וַיִּקְחוּהוּ וַיִּשְׁלְכוּ
אֹתוֹ הַבּוֹר וְהַבּוֹר רָק אֵין בּוֹ מַיִם: וַיֵּשְׁבוּ לֵאכֹל-לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ
עֵינֵיהֶם וַיֵּרְאוּ וְהִנֵּה אֲרֻחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה מִגִּלְעָד וּגְמִלֵיהֶם
נִשְׂאִים נִבְאָת וְצָרִי וְלֹט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרַיִם: וַיֹּאמֶר
יְהוּדָה אֶל-אָחָיו מֶה-פָּצַע בִּי נִהְרַג אֶת-אָחֵינוּ וְכָסִינוּ אֶת-
דָּמוֹ: לָכוּ וְנִמְכְּרֵנוּ לַיִּשְׁמַעְאֵלִים וַיִּדְּנוּ אֶל-תְּהִי-בּוֹ כִּי-אָחֵינוּ
בְּשָׂרֵנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אָחָיו:

א. Read verses 15-20 in the passage above.

What do the brothers plan to do to Yosef, and why? Base your answer on these verses. (4 points)

ב. Read verse 22 and verses 26-27 in the passage above.

Reuven and Yehuda oppose the brothers' plan.

(1) Explain their moral reasoning and the suggestion that Yehuda made.

Base your answer on the text.

(10 points)

(2) In your opinion, why did the brothers adopt Yehuda's suggestion? Base your answer on one proof from the text. (6 points)

3. Read שמות, י"ד, 15-31.

ט וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה מִה־תִּצָּעֵק אֵלַי דִּבֶּר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
טז וַיִּסְעוּ: וְאַתָּה הָרֶם אֶת־מִטְנְךָ וְנָטָה אֶת־יָדְךָ עַל־הֵים וּבִקְעָהוּ
יז וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיּוֹם הַהוּא: וְאֲנִי הִנְנִי מֵחִיק אֶת־
לב מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם וְאֶכְבְּדָה בַּפָּרֹעַ וּבְכָל־חֵילוֹ
יח בִּרְכָבוֹ וּבַפָּרָשָׁיו: וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי ה' בְּהִכְבְּדִי בַּפָּרֹעַ
יט בִּרְכָבוֹ וּבַפָּרָשָׁיו: וַיִּסַּע מֶלֶאךְ הָאֱלֹהִים הַהֹלֵךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה
ישראל וַיֵּלֶךְ מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּסַּע עֲמֹד הָעֲנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֹד
כ מֵאַחֲרֵיהֶם: וַיָּבֹא בֵּין מַחֲנֵה מִצְרַיִם וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל
וַיְהִי הָעֲנָן וְהַחֹשֶׁךְ וַיֹּאד אֶת־הַלֵּילָה וְלֹא־קָרַב זֶה אֶל־זֶה
כא כָּל־הַלֵּילָה: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיֹּלֶךְ ה' וַיִּתֵּן
הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֹזָה כָּל־הַלֵּילָה וַיִּשָּׁם אֶת־הַיָּם לַחֲרֵבָה
כב וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם: וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיּוֹם הַהוּא וְהַמַּיִם
כג לָהֶם חֹמָה מִיְּמִינָם וּמִשְׁמָאלָם: וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם
כד כָּל סוֹס פָּרֹעַ רָכָבוֹ וּפָרָשָׁיו אֶל־תּוֹךְ הַיָּם: וַיְהִי בַּאֲשֶׁמֶת
הַבֶּקָר וַיִּשְׁקֹף ה' אֶל־מַחֲנֵה מִצְרַיִם בַּעֲמֹד אֵשׁ וַעֲנָן
כה וַיִּהְיֶה אֵת מַחֲנֵה מִצְרַיִם: וַיִּסַּר אֵת אֶפֶן מִרְכַּבְתָּיו וַיִּנְהַגְהוּ
בְּכִבְדָּת וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם אֲנוֹסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי ה' נִלְחַם
לָהֶם בַּמִּצְרַיִם:
כו וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה נָטָה אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם
כו עַל־מִצְרַיִם עַל־רְכָבוֹ וְעַל־פָּרָשָׁיו: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם
כז וַיָּשֻׁב הַיָּם לִפְנוֹת בֶּקָר לְאִיתָנוּ וּמִצְרַיִם נָסִים לִקְרָאתוֹ וַיִּנְעֹר
כח ה' אֶת־מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם: וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ אֶת־הָרָכָב
וְאֶת־הַפָּרָשִׁים לְכָל חֵיל פָּרֹעַ הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־
כט נִשְׁאָר בָּהֶם עַד־אַחַד: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַּיּוֹם הַהוּא בְּתוֹךְ הַיָּם
ל וְהַמַּיִם לָהֶם חֹמָה מִיְּמִינָם וּמִשְׁמָאלָם: וַיִּוָּשַׁע ה' בַּיּוֹם הַהוּא
אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־
לא שַׁפַּת הַיָּם: וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה'
בַּמִּצְרַיִם וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת־ה' וַיֹּאמְינוּ בִּה' וּבִמֹּשֶׁה עַבְדּוֹ:

- א. Read verses 17-18 above. According to these verses, Pharaoh and his men pursued the Israelites.
- (1) Some opinions hold that Pharaoh did not pursue the Israelites of his own free will.
Explain this opinion, and find one statement in the text that supports it.
(6 points)
- (2) Now read שמות, א', 8-14.
Based on these verses, give one possible reason for Pharaoh's pursuit of the Israelites as they fled from Egypt.
(6 points)
- ב. Read verses 24-31 above. As a result of the miracle of the splitting of the Red Sea, what conclusion did the Israelites come to, and what conclusion did the Egyptians come to? Base your answer on the text.
(8 points)

Part Two – A People and its Land (60 points)

Answer three of the questions 4-7 (each question – 20 points).

4. Read 1-12, ט"ז, שמואל א

וַיֹּאמֶר
ה' אֶל-שְׁמוּאֵל עַד-מָתִי אֶתְּהָ מִתְאַבֵּל אֶל-שָׂאוּל וְאֲנִי
מֵאֲסִיתִיו מִמֶּלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל מֵלֵא קִרְנֶךָ שֶׁמֶן וְלֶךָ אֶשְׁלַחְךָ
אֶל-יִשָּׁי בֵּית-הַלְחָמִי כִּי-רָאִיתִי בְּבָנָיו לִי מֶלֶךְ: וַיֹּאמֶר
שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֶיךָ וְשָׁמַע שָׂאוּל וְהָרַגְנִי
ה' עָגַלְתָּ בְּקֶרֶךָ תִּקַּח בְּיָדְךָ וְאָמַרְתָּ לְזֹבַח לַה' בָּאתִי:
וְקִרְאתָ לְיִשָּׁי בְּזֹבַח וְאֲנִי אוֹדִיעֶךָ אֶת אֲשֶׁר-תַּעֲשֶׂה וּמִשְׁחַת
לִי אֶת אֲשֶׁר-אָמַר אֵלַיךָ: וַיַּעַשׂ שְׁמוּאֵל אֶת אֲשֶׁר דִּבֶּר ה'
וַיָּבֵא בֵּית לָחֶם וַיַּחֲדְרוּ זִקְנֵי הָעִיר לִקְרָאתוֹ וַיֹּאמְרוּ שָׁלֹם
בּוֹאָךְ: וַיֹּאמֶר שְׁלוֹם לְזֹבַח לַה' בָּאתִי הִתְקַדְּשׁוּ וּבָאתֶם
אֵתִי בְּזֹבַח וַיִּקְדֹּשׁ אֶת-יִשָּׁי וְאֶת-בָּנָיו וַיִּקְרָא לָהֶם לְזֹבַח:
וַיְהִי כַּבּוֹאֵם וַיֵּרָא אֶת-אֱלִיאָב וַיֹּאמֶר אֵךְ נָגַד ה'
מִשְׁיָחוֹ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל-שְׁמוּאֵל אַל-תִּבְט
אֶל-מְרָאֵהוּ וְאֶל-גִּבָּה קוֹמָתוֹ כִּי מֵאֲסִיתִיהוּ כִּי לֹא אֲשֶׁר
יֵרָאֵה הָאָדָם כִּי הָאָדָם יֵרָאֵה לְעֵינָיִם וְה' יֵרָאֵה לְלֵבָב:
וַיִּקְרָא יִשָּׁי אֶל-אֱבִינָדָב וַיַּעֲבְדֵהוּ לִפְנֵי שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר
גִּם-בְּזֶה לֹא-בָחַר ה': וַיַּעֲבֹר יִשָּׁי שְׁמָה וַיֹּאמֶר גִּם-בְּזֶה
לֹא-בָחַר ה': וַיַּעֲבֹר יִשָּׁי שְׁבַעַת בָּנָיו לִפְנֵי שְׁמוּאֵל
וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-יִשָּׁי לֹא-בָחַר ה' בְּאַלֶּהָ: וַיֹּאמֶר
שְׁמוּאֵל אֶל-יִשָּׁי הֲתִמּוּ הַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר עוֹד שָׂאֵר הַקְּטָן וְהִנֵּה
רָעָה בְּצֵאֵן וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-יִשָּׁי שְׁלַחְהָ וְקָחְנוּ כִּי לֹא-נִסָּב
עַד-בָּאוּ כֹה: וַיִּשְׁלַח וַיְבִיאֶהוּ וְהוּא אֲדָמוֹנִי עֵס-יָפֶה עֵינָיִם
וְטוֹב רֵאִי וַיֹּאמֶר ה' קוֹם מִשְׁחָהוּ כִּי-זֶה הוּא:

In the passage above, Shmuel [שמואל] comes to Bet Lehem [בית לחם] to crown one of Yishai's [ישי] sons as the new king of Israel.

א. (1) Why did Shmuel consider Eliav [אליאב], the son of Yishai, a suitable choice for king? Base your answer on the text. (6 points)

(2) "כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב" (verse 7).

According to this verse, God and man evaluate people in different ways.

What is the difference between these two ways? Explain your answer. (8 points)

ב. Read verse 11 above.

Yishai's reply to Shmuel indicates that Yishai thought that David was not suitable to be chosen as king. Bring two proofs for this statement from the text, and explain your answer. (6 points)

5. Read מלכים א 21-24; 26-30.

21-24, מלכים א

א ויבאו רחבעם וירושלם ויקהל את כל בית יהודה ואת שבט בנימין מאה ושמנים אלף בחור עשה מלחמה להלחם עם בית ישראל להשיב את המלוכה לרחבעם בן שלמה: ויהי דבר האלהים אל שמעיה איש האלהים לאמר: אמר אל רחבעם בן שלמה מלך יהודה ואל כל בית יהודה ובנימין ויתר העם לאמר: כה אמר ה' לאתעלו ולא תלחמו עם אחיכם בני ישראל שובו איש לביתו כי מאתי נהיה הדבר הזה וישמעו את דבר ה' וישבו ללכת בדבר ה':

26-30, מלכים א

א ויאמר ירבעם בלבו עתה תשוב הממלכה לבית דוד: אם יעלה העם הזה לעשות זבחם בבית ה' בירושלם ושב לב העם הזה אל אדניהם אל רחבעם מלך יהודה והרגני ושב אל רחבעם מלך יהודה: ויועץ המלך ויעש שני עגלי זהב ויאמר אלהם רב לכם מעלות ירושלם הנה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים: וישם את האחד בבית אל ואת האחד נתן בדן: ויהי הדבר הזה לחטאת וילכו העם לפני האחד עד דן:

א. Read verses 21-24 above.

- (1) What did Rehavam [רחבעם] try to achieve by means of the action described in verse 21? Base your answer on the text. (4 points)
- (2) What criticism is levelled at Rehavam's action? Explain and base your answer on the text. (6 points)

ב. Read verses 26-30 above.

- (1) What turn of events did Yaravam [ירבעם] fear, and what did he do to prevent this? Base your answer on the text. (6 points)
- (2) What criticism is levelled at Yaravam's action? Explain and base your answer on the text. (4 points)

6. Read מלכים ב י"ז, 24-33.

כד וַיָּבֹא מֶלֶךְ-אַשּׁוּר מִבָּבֶל וּמִפּוֹתָהּ וּמֵעֻזָּא
וּמִמַּחֲמַת וּסְפָרוּיִם וַיָּשֶׁב בְּעָרֵי שְׁמֶרֶן תַּחַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְשׁוּ
כה אֶת-שְׁמֶרֶן וַיֵּשְׁבוּ בְּעָרֶיהָ: וַיְהִי בְּתַחֲלֵל שְׁבַתָם שֶׁם לֹא יֵרָאוּ
את-ה' וַיִּשְׁלַח ה' בָּהֶם אֶת-הָאֲרִיזוֹת וַיְהִיו הָרָגִים בָּהֶם:
כו וַיֹּאמְרוּ לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר לֵאמֹר הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִגְלִיתָ וַתּוֹשֶׁב בְּעָרֵי
שְׁמֶרֶן לֹא יָדְעוּ אֶת-מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח-בָּם אֶת-
הָאֲרִיזוֹת וְהֵנֶם מִמִּיתִים אוֹתָם כַּאֲשֶׁר אֵינֶם יָדְעִים אֶת-מִשְׁפַּט
כו אֱלֹהֵי הָאָרֶץ: וַיֵּצֵא מֶלֶךְ-אַשּׁוּר לֵאמֹר הֲלִיכּוּ שָׁמָּה אֶחָד
מִהִכְהֵנִים אֲשֶׁר הִגְלִיתֶם מִשָּׁם וּלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם וַיִּדָּם אֶת-
כח מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי הָאָרֶץ: וַיָּבֹא אֶחָד מִהִכְהֵנִים אֲשֶׁר הִגְלוּ
מִשְׁמֶרֶן וַיָּשֶׁב בְּבֵית-אֵל וַיְהִי מוֹדָה אוֹתָם אֵיךְ יִירָאוּ אֶת-
כט ה': וַיְהִיו עֹשִׂים גּוֹי גּוֹי אֱלֹהֵיו וַיִּנְיְחוּ בְּבֵית הַבַּמּוֹת אֲשֶׁר
ל עָשׂוּ הַשְׁמֵרָנִים גּוֹי גּוֹי בְּעָרֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם יֹשְׁבִים שָׁם: וְאֲנָשִׁי
בָּבֶל עָשׂוּ אֶת-סִכּוֹת בְּנוֹת וְאֲנָשִׁי-כוֹת עָשׂוּ אֶת-נֶרְגַל וְאֲנָשִׁי
לא חֲמַת עָשׂוּ אֶת-אֲשִׁימָא: וְהָעוֹיִם עָשׂוּ נִבְחָן וְאֶת-תִּרְתַּק
וְהַסְּפָרוּיִם שָׂרְפִים אֶת-בְּנֵיהֶם בָּאֵשׁ לְאֹדְרִמֶלֶךְ וְעִנְמֶלֶךְ אֱלֹהֵי
לב סְפָרוּיִם: וַיְהִיו יֹרְאִים אֶת-ה' וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם מִקְצוֹת כִּהְנִי
לג בַּמּוֹת וַיְהִיו עֹשִׂים לָהֶם בְּבֵית הַבַּמּוֹת: אֶת-ה' הָיוּ יֹרְאִים
וְאֶת-אֱלֹהֵיהֶם הָיוּ עֹבְדִים כַּמִּשְׁפַּט הַגּוֹיִם אֲשֶׁר-הִגְלוּ אוֹתָם
מִשָּׁם:

- א. (1) Explain what phenomenon faced the new inhabitants whom the king of Ashur [אשור] brought to Shomron [שומרון]. (6 points)
- (2) How did the new inhabitants explain this phenomenon, and what did they do to contend with it? (6 points)
- ב. According to verses 32-33, the new inhabitants were not serving God correctly. Explain this statement, and find support for it in the text. (8 points)

7. Read עזרא א', 1-7.

א וּבִשְׁנַת אֶחָת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לְכָל־דָּבָר־הַזֶּה מִפִּי
יְרֵמְיָה הָעֵצִיר הַזֶּה אֶת־רוּחַ כֹּרֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרַס וַיַּעֲבֹר־קוֹל
ב בְּכָל־מְלָכוֹתָיו וְגַם־בְּמִכְתָּב לְאָמֹד׃ כֹּה אָמַר כֹּרֶשׁ מֶלֶךְ־
פָּרַס כָּל־מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי הַיְיָ אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהוּא־
ג פָּקַד עָלַי לְבָנוֹת־לוֹ בַּיִת בִּירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה׃ מִי־בָנִים
מִכָּל־עַמּוֹ יְהִי אֱלֹהָיו עִמּוֹ וַיַּעַל לִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה
וַיְבִן אֶת־בַּיִת הַיְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
ד בִּירוּשָׁלַם׃ וְכָל־הַנְּשֹׂאֵר מִכָּל־הַמִּקְמוֹת אֲשֶׁר־הָיָה גֶר־שָׁם
יִנְשְׂאוּהוּ אֲנָשֵׁי מִקְמוֹ בְּכֶסֶף וּבַזָּהָב וּבַכֹּשֶׁת וּבַבְּהֵמָה עִם־
ה הַנִּדְבָּה לְבַיִת הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם׃ וַיָּקֻמוּ רָאשֵׁי
הָאֲבוֹת לַיהוּדָה וּבְנֵימָן וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכָל הָעֵיר הָאֱלֹהִים
אֶת־רוּחוֹ לַעֲלוֹת לְבָנוֹת אֶת־בַּיִת הַיְיָ אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם׃
ו וְכָל־סִבִּיבֵיהֶם חִזְקוּ בְיָדֵיהֶם בְּכָל־כֶּסֶף בַּזָּהָב בַּכֹּשֶׁת
וּבַבְּהֵמָה וּבַמִּגְדָּנוֹת לְבָד עַל־כָּל־הַתְּנִדָּב׃
ז וְהַמֶּלֶךְ כֹּרֶשׁ הוֹצִיא אֶת־כָּלִי בֵּית־הַיְיָ אֲשֶׁר הוֹצִיא
נְבוּכַדְנֶצַּר מִירוּשָׁלַם וַיָּתֵּן בְּבַיִת אֱלֹהָיו׃

- א. (1) In what (civil) year was the declaration of Koresh [הצהרת כורש] made? (2 points)
(2) Bring two proofs from the text above to show that the declaration of Koresh was an act of good will toward the exiles from Yehuda, and explain these proofs. (8 points)
- ב. Verses 6-7 mention "vessels" [כלים] that the exiles returning to Zion [שבי ציון] received before leaving for Yehuda.
(1) Who gave the silver vessels mentioned in verse 6, and for what purpose were they given? (5 points)
(2) The return of the vessels described in verse 7 is connected with an event described in 13-17, כ"ה, מלכים ב. Explain this statement, based on the two passages. (5 points)

Good Luck!

All rights reserved by the State of Israel.
It is forbidden to copy or disseminate any part of this document without permission from the Ministry of Education.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך